

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

לך לך

אור

ניסיון הלך של אברהם ושל כל אדם בחיי הנישואין

בראשית פרק יב (א) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךָ: (ב) וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאַנְדְּלָה שְׁמִי וְהָיָה בְרָכָה: (ג) וְאַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאֵר וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפָּחַת הָאָדָמָה: וּפְרָשִׁי. ואעשך לגוי גדול לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים, ממעטת פריה ורביה, וממעטת את המזון, וממעטת את השם, לכך הוזקק לשלשה ברכות הללו שהבטיחו על הבנים ועל המזון ועל השם:

שאלה:

הנה מבואר בחז"ל שזה אחד מעשרה נסיונות שהקב"ה ניסה את אברהם להיפרד ממולדתו ומעירו וממשפחתו. ויש לשאול איזה נסיון זה הרי מבטיחו כל טוב עוה"ז בהליכתו למקום אחר ומה נסיון יש בדבר כזה, והרי לו יצוייר שיבא אדם לחבירו ויבטיחו כי יבא למדינה אחרת ויסדר לו פרנסה בשפע וכל הטובות שהבטיח הקב"ה להגדיל את שמו ויהיה לו מעמד חברתי וציבורי ועושר ובנים מדוע שיסרב להצעה כזו ומה הניסיון שיש בזה? והנה ראיתי במעינה של תורה כי הניסיון לבחון אחרי כל הבטחות הנ"ל האם יעשה דבר זה כדי לעשות רצון השם או למען טובות הנאת גופו, אולם דבר זה קשה לאומרו שהשם יתברך מכוין להטעותו.

התשתית לחיי נישואין טובים:

נקדים לומר אחד הדברים אשר מעיבים על חיי הנישואין, בהיות ובדרך כלל האדם מדמיין לעצמו את החיים הורודים אשר מצפים לו עם בחירת ליבו וקבלת העצמאות בחייו ולזאת נוחל אכזבות ומשברים, אולם חובה על כל אדם להכין את עצמו יחד עם בת זוגו לקראת העתיד מאחר והאדם נועד לעבור הרבה ניסיונות בחיים וזה בעצם חלק מתכליתו של כל אדם בכדי לרומם ולגדל את האדם כך שבמהלך החיים ישנם עליות ומורדות והחכמה לקחת את הדברים בצורה נכונה כאשר נבאר ובזה ישכון הבית לבטח.

הניסיון שנראה הכל הפוך מהבטחת השי"ת:

ונלענ"ד לבאר את ניסיון לך לך וכו', הניסיון הגדול הוא בזה שהשם מבטיחו ובפועל רואה הכל הפוך כאשר מבואר בהמשך הפרשה, כיצד מגיע למצב

של רעב, וגם צריך לרדת למצרים, וניסיון שלוקחים את אשתו, ולקחת הגר במקום אשתו, ומחלוקת רועי לוט עם רועי אברהם ונאלצו להיפרד, ומלחמת המלכים להציל את לוט בו אחיו, ובפרט כאשר הוא היחיד אשר הולך בדרכי השם היה מקום לומר שצריך לסייעו בדבר שלא ישבר אך למרות הכל אינו מהרהר אחרי הבטחת השם מתי תתקיים וכל זה ניסיון גדול להמשיך להאמין בקב"ה ובבטחתו למרות שהכל נראה הפוך ממה שהובטח לו, כאשר נפרט להלן.

דבר ראשון רעב בארץ:

דבר ראשון הלך לארץ ישראל וכתוב שם פסוק (י) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרָיִמָה לְגֹר שָׁם פִּי כֶבֶד הָרָעַב בְּאֶרֶץ: ופרש"י על בראשית פרק יב פסוק י (י) רעב בארץ באותה הארץ לבדה לנסותו אם ירהרר אחר דבריו של הקב"ה שאמר לו ללכת אל ארץ כנען ועכשיו משיאו לצאת ממנה:

דבר שני לקחת אשתו לפרעה:

דבר שני כתוב שם פסוק (יא) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא מִצְרָיִמָה וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרִי אֵשֶׁתוֹ הִנֵּה נָא יִדְעִיתִי כִּי אִשָּׁה יִפֹּת מְרָאָה אֵת: (יב) וְהָיָה כִּי יֵרְאוּ אֶתְּךָ הַמִּצְרַיִם וְאָמְרוּ אֵשֶׁתוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֵתְךָ יְחִי: (יג) אָמְרִי נָא אֶחָתִי אֵת לְמַעַן יִיטַב לִי בְּעַבְדְּךָ וְהָיִיתָ נַפְשִׁי בְּגִלְלָה:

דבר שלישי מלחמה עם המלכים להציל לוט:

דבר שלישי כתוב בפרק יד פסוק (יד) וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁפָּה אָחִיו וַיִּרַק אֶת הַנִּיכָיוֹ וַיְלִידִי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֵּף עַד דָּן:

דבר רביעי שרה עקרה ונותנת שפחתה הגר במקומה:

דבר רביעי כתוב בפרק טו פסוק (א) אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר יְהוָה אֶל אַבְרָם בְּמַחְזָה לֵאמֹר אֵל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

ספק ח"ו בקיום הבטחת השי"ת אשר הבטיח בתורתנו הקדושה לכל העושה רצונו למרות שרואה פעמים רבות הפוך אל יתיאש וידע שהכל לטובתו. בדומה לכך חיי הזוגיות נצרכים לתקופת הסתגלות מאחר וכל אחד מוגיע מרקע אחר ומנהגים שונים ומנטליות שונה כך שאין לתלות את הבעיה בזוגיות ובחיי הנשואין וההיפך אחד צריך לעודד ולחזק את השני ולהפנים שכל הקורות אותם אינם אלא נסיונות וחלק מעבודת ותכלית האדם בכדי להתרומם לעבור מבחני החיים. ויש אשר מתנסים בפוריות ויש בפרנסה ויש בבריאות ויש בילדים וכדומה ולזאת הנחת אבן יסוד הבית היהודי צריך להיות מושתת על האמונה שלכל אחד יש את הנסיון של הלך לך שלו בכדי לחשל ולחסן ולעצב את הבית ולוקחים הכל בהבנה ועל ידי זה מצליחים לעלות וללכת בדרך הנכונה ולחיות חיים מאושרים.

מעשה שהיה המלמדנו על ניסיון האדם:

דוגמאות לכך שנראה הפוך והכל בכדי לנסות האדם, כמעשה שמסופר בספר מעשיהם של צדיקים בפרשת לך לך שפעם דרש הגר"י מסלנט זצ"ל על אמונה וביטחון והבהיר כי אדם שיבטח בקב"ה באמת מובטח לו שיתמלא בקשותיו, בתוך הציבור היה חייט תמים ובא לרב אחרי הדרשה ושאל את הרב אני צריך עשרת אלפים רובל האם כאשר אני יבטח בקב"ה ולא יעשה דבר יתמלא בקשתי, השיבו הרב שהוא בטוח שכן, הלך לביתו והפסיק מלאכתו ובטח בקב"ה אך דבר לא קורא דבר ולאט לאט נגמר כל כספו ואף מכר חפציו לכלכלת בני ביתו עד שנהיה רעב ללחם ובני הבית בוכים והוא אומר להם לבטח בקב"ה אך צעקת בני ביתו הביאו אותו לרב ושאל מהרב הנה הוא בטוח בקב"ה ולא נענה ומצבו קשה, שאלו הרב האם הוא מוכן שאני יתן לך חמש אלף רובל וכאשר תזכה לעשר אלף רובל תחזור לי אותם בתמורה, השיבו שהוא מוכן, אמר לו הרב סימן שאינך בטוח בקב"ה באמת כיון שאם אתה בטוח שתקבל עשר איך יתכן שאתה מוכן לקבל במקומן רק חמש אלף ולכן עדיין לא קיבלת מענה.

תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לֵךְ שְׁכַרְךָ הִרְבָּה מְאֹד: (ב) וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֲדֹנָי יְהוֹה מֶה תִּתֶּן לִי וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן מִשְׁק בֵּיתִי הוּא דִּמְשֶׁק אֶלְעִיָּזָר: (ג) וַיֹּאמֶר אֲבָרָם הֵן לִי לֹא נִתְּתָה זֶרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי: פֶּרֶק מִזֶּ פֶּסוּק (ב) וַתֹּאמֶר שְׂרִי אֶל אֲבָרָם הִנֵּה נָא עֲצֹרְנִי יְהוֹה מִלֵּדֶת בֶּן נָא אֶל שְׁפָחָתִי אוּלִי אֲפָנָה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם לְקוֹל שְׂרִי: (ג) וַתִּקַּח שְׂרִי אִשְׁתִּי אֲבָרָם אֶת הָגֶר הַמִּצְרִית שְׁפָחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְתָּ אֲבָרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאֲבָרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה: (ד) וַיָּבֵא אֶל הָגֶר וַתֵּהָר וַתֵּרָא כִּי הָרְתָה וַתִּקַּל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ:

דבר חמישי לאחר כל זאת מבקש ממנו ברית מילה:

דבר חמישי כתוב בפרק יז פסוק (א) וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וַתִּשְׁעֶ שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוֹה אֶל אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֶל שְׂרִי הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוֹה תָּמִיד: (ט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אֲבָרָם וְאֵתָה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמַר אֵתָה וְזֶרְעָךָ אֲחִירֶיךָ לְדֹרֹתָם: (י) זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעָךָ אֲחִירֶיךָ הַמּוֹלֵד לָכֶם כָּל זָכָר:

מעשה אבות סימן לבנים:

הראת לדעת עד כמה הליכת אברהם הכל היה נראה ממש הפוך מהבטחת השם יתברך ולמרות זאת לא הרחרר ולא התלונן ולא נחלש באמונתו, ומכאן מוסר השכל לכל אדם שמעשה אבות סימן לבנים וניסיון הלך לך של אברהם אבינו הוא ניסיון של הלך לך של כל אדם במהלך חייו, כי פעמים רבות מתגנבת בליבו מחשבה הרי הוא עושה רצון השם ועכ"פ הולך בדרכי השם ועושה צדקה וחסד וא"כ מדוע קורה לו כך וכך, ברם מהפרשה נלמד שאפילו שהשם הבטיח אין הכרח שהכל יהיה תיכף ומיד [בשפת העם כאן ועכשיו] אלא יתכן שהקב"ה מנסה את האדם לראות עד כמה מחזיק האדם מעמד באמונתו, או בכדי לרומם אותו, משל למה הדבר דומה לוקחים זריקת חיסון אשר משמעותו שמזריקים את חידקי המחלה במינון נמוך וחלש בכדי שהגוף יתמודד עם זה בכדי להיות מחוסן ומוגן מהמחלה, כך הדבר הקב"ה נותן לכל אדם במהלך חייו נסיונות ולכן חובת האדם בעולמו להתבונן ולחשוב על כך שאין

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

בדומה לכך הקב"ה מנסה כל אדם לפי דרגתו לראות עד כמה הוא באמת דבק בתורה והמצוות והאם כל הפרעה קטנה מוציאה אותו משלוותו ומעבודת השם ומבטל תורה ולכן מתמחה הברכה להגיע.

מעשה עם ריב"ל להמחיש כמה האדם אינו רואה את הנפטר:

וכעין המסופר במדרש על ריב"ל עם אליהו הנביא וז"ל המדרש אוצר המדרשים (אייזנשטיין) יהושע בן לוי עמוד 211 מעשה דר' יהושע בן לוי. וספר מעשיות לרבנו נסים גאון; בית המדרש ח"ו. רבי יהושע בן לוי מצא דבר שנתעלף ונבהל עליו עד שנגלה לו סוד האמת ועיקר היושר ונודע לו ספקו ונתברר לו הדבר, וזה הוא: שצם ימים רבים וישב בתענית והתפלל לבוראו ית' שמו שיראה לו את אליהו ז"ל, והנה אליהו לקראתו ונראה אליו ויאמר לו היש לך חפץ אצלי אמלא אותו לך. ויאמר לו ריב"ל אני נכסף ללכת עמך ולראות מעשיך בעולם שמועיל על ידך ואלמד חכמה גדולה ממך, ויאמר לו אליהו לא תוכל לשאת (לסבול) כל מה שתראה ממעשי ותמריח אותי לדעת ראיות מעשי ופעלי. ויאמר לו ריב"ל אדוני לא אשאל ולא אנסה ולא אמריח עליך בשאלה, שרצוני לראות מעשיך ודברך היאך הם ולא יותר. ויעש עמו אליהו תנאי שאם יבקש ר' יהושע ממנו לדעת סבת מעשיו מאותות ומנפלאות וכמו כן שאם יבקש ממנו שום שאלה שלא ילך עמו עוד. **מעשה א** אח"כ הלכו שניהם יחדיו עד שהגיעו לבית איש מסכן אביון ורש ואין לו כלום כי אים פרה אחת שהיתה עומדת עמו בחצר והאיש ואשתו יושבים פתח השער, ויראו אותם באים כנגדם ויצאו לקראתם וישאלו להם לשלום וישמחו עמם, ויושיבו כמיטב ביתם ויביאו לפניהם מה שנזדמן להם לאכול ולשתות ויאכלו וישתו וילינו שם, ויהי בבקר ויקומו ללכת לדרכם ויתפלל אליהו על הפרה שתמות ותמת מיד, וילכו שניהם, וראה ריב"ל ותמה על הדבר ונתעלף, ויאמר בנפשו לא היה שכר לעני הזה מן הכבוד אשר כבדנו אלא להרוג את פרתו? ואין לו זולתה, ויאמר אל אליהו אדוני למה המתה

הפרה של האיש הזה והוא עשה לנו כבוד, ויען אליהו ואמר לו זכור התנאי שהיה ביני ובינך להסכת ולשתוק ולהחריש, רק אם רצונך להיפרד ממני אני אומר לך, והחריש ולא שאלו עוד. **מעשה ב** וילכו שניהם כל היום, ויהי בערב ויבואו אל בית עשיר אחד ולא פנה להם ולא השגיח עליהם לכבדם, וישבו בביתו בלא אכילה ובלא שתיה, והיה לאיש העשיר בביתו קיר שנפל ועליו לבנותו, ויהי בבקר ויתפלל אליהו ויבנה הקיר, וילכו שניהם משם. והיגון והתמה נוסף לו בלב ר' יהושע על מעשה אליהו אבל כבש את יצרו מלשאול למה היה הדבר, **מעשה ג** וילכו לדרכם כל היום והגיעו בערב לבית הכנסת גדול שהיו שם ספסלים מכסף ומוזהב וכל אחד ואחד יושב על כסאו איש כפי כבודו ויקרו. ויאמר אחד מהם מי יאכיל את העניים האלו הלילה הזה, ויען אחד מהם לאמר רב להם בלחם ומים ומלח שהביאו הם לכאן, וימתינו ולא כבדום כהוגן וכשורה וילינו וישבו במקומם עד אור הבקר, ויהי בבקר ויקומו ללכת, ויאמר להם אליהו ישימכם אלהים כולכם ראשים, והלכו לדרכם כל היום, ונוסף לר"י יגון על יגון אך ירא לשאלו. **מעשה ד** ויבואו עד עיר אחת והשמש פנה לערוב ויראו אותו בעלי העיר ויצאו לקראתם בלב טוב ובשמחה גדולה ויקבלום בסכר פנים יפות, וישמחו עמם ויושיבו כמיטב ביתם בבית הגדול שלהם, ויאכלו וישתו וילינו שם בכבוד גדול, ויהי בבקר ויתפלל אליהו ויאמר לא יתן בכם הקב"ה אלא ראש אחד. ויהי כשמוע ר"י את דבריו ולא יכול עוד התאפק ולהחריש על כל המעשים האלה שעשה אליהו, ויאמר לו עתה הודיעני סודותם. **ביאור מעשה א** ויאמר לו אליהו עתה שיש בלבך להיפרד ממני אני אפרש לך הכל ואודיעך סוד הדברים ועיקר המעשים שראית, דע כי האיש שהרגתי פרתו, אותו היום היה נגזר על אשתו למות ואני התפללתי לאל להיות פרתו פדיון נפש אשתו, ועוד ראיתי ע"י האשה טובה הרבה ותועלת גדול בביתו. **ביאור מעשה ב** והאיש העשיר שבנתי לו הקיר, כי אם הייתי מניחו לבנותו היה מגלה יסודו והיה מוצא בו

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

הרבנה נשחת ונחרב ונאשם. **ביאור מעשה ד'**
והאנשים שהתפללתי עליהם בראש אחד הוא
טובה להם ולישובם, לפי שיאחדו מעשיהם ועצתם
תתקיים בעצה אחת ורוח מחלוקת לא יבא
ביניהם, ולא תחליף עצתם ולא תופר מחשבתם.

מטמון גדול מזהב ומכסף וע"כ בניתי לו, והנה
מהרה יפול הקיר ולא יבנה עוד. **ביאור מעשה ג'**
והאנשים שהתפללתי עליהם ברוב שרים וברוב
ראשים, לפי שהוא רעה להם ומחלוקת גדולה
בעצתם ומחשבתם, כי כל מקום שבו ראשים

מוסר השכל דברי אליהו הנביא לריב"ל:

וסיים אליהו הנביא בדברי מוסר. וז"ל על כן יאמרו המושלים ברוב חובלים תטבענה הספינות, ובראש אחד
תתישב עיר, ועוד צוה אליהו ויאמר לו הנני הולך מעמך לכן אודיעך באשר תועיל: אם ראית רשע שהשעה
משחקת לו אל יסיתך יצרך ואל תתמה עליו לפי שהוא לרעתו, ואם ראית צדיק מיצר ונצטער כל ימי חלדו ויגע
ועמל ברעב ובצמא ובערום ובחוסר כל או יסורין באין עליו אל יחרה אפך ואל תכעס ברוחך, ואל יתעך יצרך
ולבך לחשוב שום ספק ביוצרך, והיישר אותו בדעתך ובלבך כי צדיק הוא וצדיק דינו ועיניו על דרכי איש, ומי
יאמר לו מה תעשה עכ"ל. ולזאת כל זוג כאשר מתחיל לבנות ביתו צריך שיחיה מושתת על האמונה ולדבר
על זה הרבה בניהם ולחזק אחד את השני וכאשר מוכנים נפשית הן להסתגלות אחד לשני וגם לכל דבר שיחיה
מתוך אמונה תמימה לא מגיעים למשברים ותמיד ישרור בבית אהבה ואחוה שלום ורעות ומצליחים להתגבר
על נסיונות החיים מתוך הכרה שזה מבחן החיים של הקב"ה להעלותם על דרך המלך כך שאסור שהדבר יערער
את שלום הבית ועל ידי זה זוכים לאושר ועושר שמחה וששון וטוב לבב כל הימים אמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

